

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 lutego 2011r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Kielcach

w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia WSA Beata Ziomek
Sędziowie	Sędzia WSA Renata Detka (spr.) Sędzia WSA Dorota Pędziwilk-Moskal
Protokolant	Starszy sekretarz sądowy Monika Zielińska

po rozpoznaniu w Wydziale II na rozprawie w dniu 17 lutego 2011 roku
sprawy ze skargi H.M.

na decyzję Samorządowego Kolegium Odwoławczego
z dnia [...] znak: [...]

w przedmiocie odmowy przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego

- I. **uchyła zaskarżoną decyzję oraz utrzymaną nią w mocy decyzję organu I instancji;**
- II. **stwierdza, że zaskarżona decyzja nie podlega wykonaniu do chwili uprawomocnienia się wyroku.**

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia [...] Samorządowe Kolegium Odwoławcze, po rozpoznaniu odwołania H. M., utrzymało w mocy rozstrzygnięcie działającego z upoważnienia Burmistrza Miasta i Gminy C. -Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w C. z dnia [...], odmawiające przyznania H. M. świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla syna M. W..

W uzasadnieniu rozstrzygnięcia organ II instancji ustalił, że wnioskiem z dnia 10 września 2010 r. H. M. zwróciła się do Ośrodka Pomocy Społecznej w C. o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla syna M. W., podnosząc, że jej rodzina jest trzyosobowa, a w jej skład wchodzi: wnioskodawczyni, jej syn M. W., urodzony w 2004 r. i mąż M. M..

Po rozpoznaniu powyższego wniosku organ I instancji, opisaną na wstępie decyzją, odmówił przyznania świadczenia podnosząc, że zgodnie z zaświadczeniem z Urzędu Skarbowego dochód rodziny wnioskodawczyni wyniósł 76.411,39 zł, co miesięcznie stanowi kwotę 6.376,62 zł, zaś na osobę w rodzinie przypada 2.122,54 zł, a zatem kwota ta przekracza kryterium dochodowe określone w art. 9 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, na kwotę 725 zł.

Organ II instancji wskazał, że odwołanie od powyższego rozstrzygnięcia złożyła H. M. podnosząc, że za mąż wyszła 18 lutego 2010r., przy czym mąż nie adoptował jej syna. Organ natomiast zażądał przedłożenia dochodów męża za rok 2009, co spowodowało, że dochody jej rodziny przekraczają kryterium dochodowe.

Rozpoznając powyższe odwołanie organ II instancji, przytaczając treść przepisów art. 9 ust. 1 i 2 oraz art. 2 pkt 4 i 12 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, podkreślił, że organ I instancji prawidłowo ustalił dochód rodziny H. M. za 2009 r. i słusznie zaliczył do dochodu rodziny także dochody M. M. z 2009 r., mimo że H. i M. małż. M. zawarli związek małżeński w lutym 2010 r. W dacie złożenia przez skarżącą wniosku o przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz w dacie wydania zaskarżonej decyzji M. M. był już bowiem członkiem rodziny H. M. i jej syna.

Organ odwoławczy wskazał, że na określenie stanu osobowego rodziny skarżącej nie ma również wpływu fakt, że mąż H. M. nie zaadoptował jej syna, gdyż

ustawodawca przesądził, że małżonek rodzica osoby uprawnionej jest członkiem rodziny w sprawach o świadczenia alimentacyjne.

Organ II instancji wskazał, że z zaświadczenia wydanego przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w O.. wynika, że H. M. osiągnęła w 2009 r. dochód w wysokości 8.198,59 zł, co po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 723,63 zł daje dochód netto w wysokości 6.343,21 zł. Z zaświadczenia z dnia 23 września 2010 r. dotyczącego dochodu M. M. za 2009 r. wynika natomiast, że osiągnął on dochód brutto w wysokości 74.870,63 zł, przy czym dochód ten pomniejszony o składkę na ubezpieczenie zdrowotne w kwocie 30,04 zł oraz składkę na ubezpieczenie społeczne w kwocie 4.772,41 zł wyniósł 70.068,18 zł. Łączny dochód małżonków M. za rok 2009 wynosi zatem 76.411,39 zł, co miesięcznie daje kwotę 6.367,62 zł, a na osobę w rodzinie kwotę 2.122,54 zł. Kwota ta przewyższa kryterium dochodowe w wysokości 725 zł, co uzasadnia odmowę przyznania świadczenia z funduszu alimentacyjnego, mimo że egzekucja alimentów od ojca dziecka jest bezskuteczna.

Skargę na powyższe rozstrzygnięcie złożyła do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach H. M. podnosząc, że z mężem, który nie jest ojcem jej syna, zamieszkała po ślubie tj. po 18 lutego 2010 r. Organ tymczasem uznał, że pomimo iż mąż skarżącej nie utrzymywał jej i jej syna przed ślubem, to „należał do rodziny”, a zatem alimenty z funduszu alimentacyjnego jej nie przysługują.

W odpowiedzi na skargę organ wniósł o jej oddalenie, podtrzymując argumentację przedstawioną w pisemnych motywach zaskarżonej decyzji.

Wojewódzki Sąd Administracyjny zważył, co następuje:

Skarga jest zasadna.

Stan faktyczny ustalony w sprawie jest bezsporny i odpowiada zgromadzonym w sprawie dowodom.

Podstawowy problem prawny w niniejszej sprawie sprowadza się do pytania, czy do dochodu rodziny, od wysokości którego zależy uprawnienie do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, przyznawanego na podstawie ustawy z dnia 7 września

2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U.09.1.7 ze zm.), zwanej dalej ustawą, organy prawidłowo zaliczyły dochód męża wnioskodawczynie osiągnięty w roku 2009, mimo że wówczas rodzina składała się tylko z 2 osób (H. M. i jej syna), a skarżąca zawarła związek małżeński z M. M. dopiero dnia 18 lutego 2010r.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 i 2 ustawy, świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo. Świadczenia te przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725 zł.

Definicja dochodu rodziny znajduje się natomiast w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.06.139.992 ze zm.), do której odsyła w tym zakresie art. 2 pkt 5 ustawy. Dochód rodziny - to przeciętny miesięczny dochód członków rodziny uzyskany w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

Jednocześnie art. 2 pkt 12 ustawy stanowi, że gdy w jej przepisach mówi się o rodzinie - oznacza to odpowiednio następujących członków rodziny: rodziców osoby uprawnionej, małżonka rodzica osoby uprawnionej, osobę, z którą rodzic osoby uprawnionej wychowuje wspólne dziecko, pozostające na ich utrzymaniu dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia oraz dziecko, które ukończyło 25. rok życia otrzymujące świadczenia z funduszu alimentacyjnego lub legitymujące się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, jeżeli w związku z tą niepełnosprawnością przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, o którym mowa w przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych, a także osobę uprawnioną; do rodziny nie zalicza się:

- a) dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego,
- b) dziecka pozostającego w związku małżeńskim,
- c) pełnoletniego dziecka posiadającego dziecko,
- d) rodzica osoby uprawnionej zobowiązanego tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz.

Zgodnie zaś z art. 18 ust.1 ustawy, prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego ustala się na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek do organu właściwego wierzyciela, nie wcześniej niż od początku okresu

świadczeniowego do końca tego okresu, przy czym przez pojęcie „okres świadczeniowy” ustawa rozumie okres, na jaki ustala się prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego, tj. od dnia 1 października do dnia 30 września następnego roku kalendarzowego (art. 2 pkt 8).

Skoro zatem w stanie faktycznym sprawy wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wpłynął dnia 20 września 2010r., to stosownie do zacytowanych wyżej przepisów ustawy oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych, w razie uwzględnienia wniosku prawo do tego świadczenia przyznane zostałyby za okres od [...] do 30 września 2011r., zaś przeciętny miesięczny dochód członków rodziny organy winny obliczać za rok 2009r. Taki schemat obowiązuje jednak tylko w przypadku, gdy dochody rodziny są stałe, a zatem nie nastąpiło ani uzyskanie dodatkowego dochodu ani też jego utrata. W art. 9 ust. 3 i 4 ustawa stanowi bowiem, że w przypadku utraty dochodu prawo do świadczenia z funduszu ustala się na wniosek osoby uprawnionej lub jej przedstawiciela ustawowego na podstawie dochodu rodziny pomniejszonego o utracony dochód, zaś w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny lub osobę uprawnioną pozostającą pod opieką opiekuna prawnego, prawo do świadczeń z funduszu ustala się na podstawie dochodu rodziny lub osoby uprawnionej powiększonego o uzyskany dochód.

Z zestawienia powyższego uregulowania z definicją dochodu rodziny wynika w sposób oczywisty, że w przypadku zmian w wysokości tego dochodu (a więc jego zwiększenia lub zmniejszenia), przy obliczeniu przeciętnego miesięcznego dochodu rodziny, od którego uzależnione jest prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, należy wziąć pod uwagę uzyskanie dochodu lub jego utratę w roku następującym po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, a konkretnie pomiędzy 1 stycznia tego roku - do dnia złożenia wniosku, nie wcześniej jednak niż do 1 października, czyli do początku okresu świadczeniowego.

Celem tych uregulowań jest bowiem świadczenie przez organ gminy bieżącej pomocy na utrzymanie rodziny i uzależnienie tej pomocy od bieżącej, a więc jak najbardziej aktualnej, sytuacji dochodowej osób uprawnionych (por. także: Świadczenia Rodzinne. Komentarz. Aneta Korcz i Wojciech Maciejko, Wydawnictwo C.H.Beck, Warszawa 2007, str. 166).

W stanie faktycznym sprawy dochody rodziny zwiększyły się wprawdzie, ale nie na skutek okoliczności, o jakich mowa w art. 2 pkt 18 ustawy, określającym przypadki uzyskania dochodu, lecz w związku ze zmianą składu osobowego rodziny. W dacie

składania wniosku, tj. we wrześniu 2010r. rodzina skarżącej składała się bowiem z 3 osób - w tym dwie uzyskiwały dochód, zaś w roku 2009 – stanowiącym podstawę do obliczania miesięcznego przeciętnego dochodu rodziny – z dwóch osób, a dochód uzyskiwała jedynie H. M.. Podkreślenia także wymaga, że dochód rodziny uległ zwiększeniu dopiero od daty zawarcia małżeństwa skarżącej z M. M., czyli od 18 lutego 2010r. Już z tego tylko powodu, że przed tą datą M. M. nie był członkiem rodziny skarżącej, nie można zaakceptować stanowiska przedstawionego w zaskarżonej decyzji, iż dochód tej rodziny należy liczyć za rok 2009 łącznie z dochodami uzyskiwanymi przez obecnego męża wnioskodawczynie.

Wprawdzie zmiana składu osobowego rodziny nie jest wprost objęta dyspozycją art. 2 pkt 17 i 18 ustawy jako zdarzenie powodujące utratę lub uzyskanie dochodu, to jednak z uwagi na identyczne skutki, jakie okoliczność ta rodzi dla ustalenia przeciętnego miesięcznego dochodu rodziny, należy ją uwzględnić przy rozpatrzeniu wniosku o przyznanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Zdaniem Sądu, **organy winny w takim przypadku zastosować per analogiam rozwiązanie przewidziane w art. 9 ust. 3 i 4 ustawy.**

W stanie faktycznym sprawy chodzi zatem o zbadanie, jakie dochody uzyskiwał mąż skarżącej od dnia 18 lutego 2010r. do dnia 30 września 2010r., następnie obliczenie jego przeciętnego miesięcznego dochodu w tym okresie i powiększenie o tę kwotę przeciętnego miesięcznego dochodu rodziny za rok 2009r., przy czym dochód ten należy obliczyć wyłącznie na podstawie dochodu uzyskanego przez wnioskodawczynię, gdyż członkami rodziny w roku 2009 była tylko H. M. i jej syn.

W aktach brak jest jakichkolwiek dowodów pozwalających na ustalenie powyższych okoliczności, a zwłaszcza wysokości dochodu uzyskiwanego przez M. M. w okresie od 18 lutego 2010r. do 30 września 2010r., co powoduje niemożność przeprowadzenia kontroli prawidłowości przyjętego w zaskarżonej decyzji rozstrzygnięcia odmawiającego skarżącej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Brak ustaleń w tym zakresie stanowi naruszenie obowiązku organów administracji, wynikającego z art. 7, 77 § 1 i 80 kpa, mogące mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a co za tym idzie zachodzi konieczność uchylenia zaskarżonej decyzji oraz poprzedzającej ją decyzji organu I instancji, o czym Wojewódzki Sąd Administracyjny orzekł na podstawie art. 145 § 1 pkt 1c w zw. z art. 135 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm.).

Orzeczenie zawarte w pkt II wyroku oparto o przepis art. 152 p.p.s.a.

Przy ponownym rozpatrzeniu sprawy organ obliczy wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu rodziny skarżącej mając na uwadze stanowisko przedstawionej wyżej, a następnie wyda stosowną decyzję w przedmiocie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego.